

Trends in veiligheid en veiligheidsbeleid

En hun betekenis in/voor
grootstedelijke wijken

Jaarcongres De Vernieuwde Stad 2024

Marnix Eysink Smeets

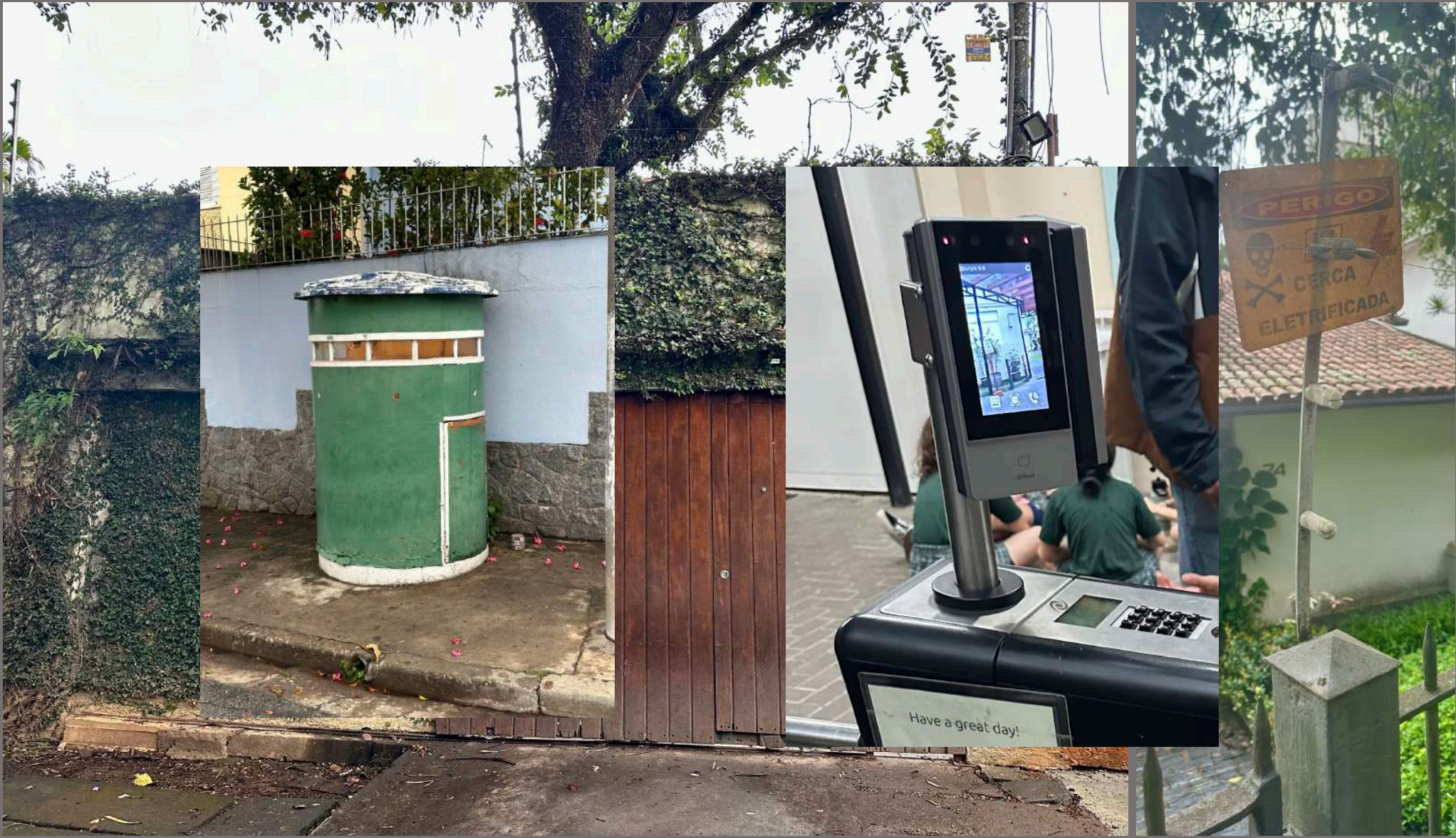
Utrecht, 15 november 2024

Even wennen.....

Even wennen (2).....

Trend 1:
de politisering van het veiligheidsdebat

Vijf (andere) trends in veiligheid en veiligheidsbeleid

1. Veiligheid heeft voor de burger een andere lading gekregen
2. (Ook) de sociale veiligheid is veranderd
3. Net als de waarde van criminaliteitscijfers
4. Het veiligheidsbestel heeft moeite de veranderingen bij te houden
5. Noodzaak opnieuw te doordenken hoe wij *gezamenlijk* aan de veiligheid kunnen werken

1.

Veiligheid heeft voor de burger een andere lading gekregen

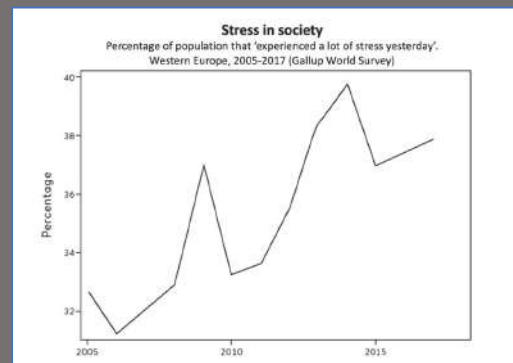
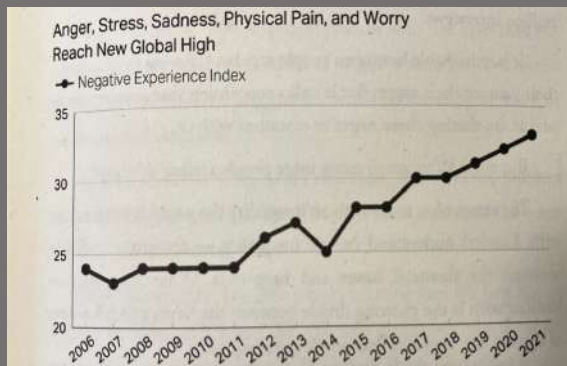
De omslag van *sociale* naar *existentiële* onveiligheid
Over onbehagen, onrust en Retrotopia

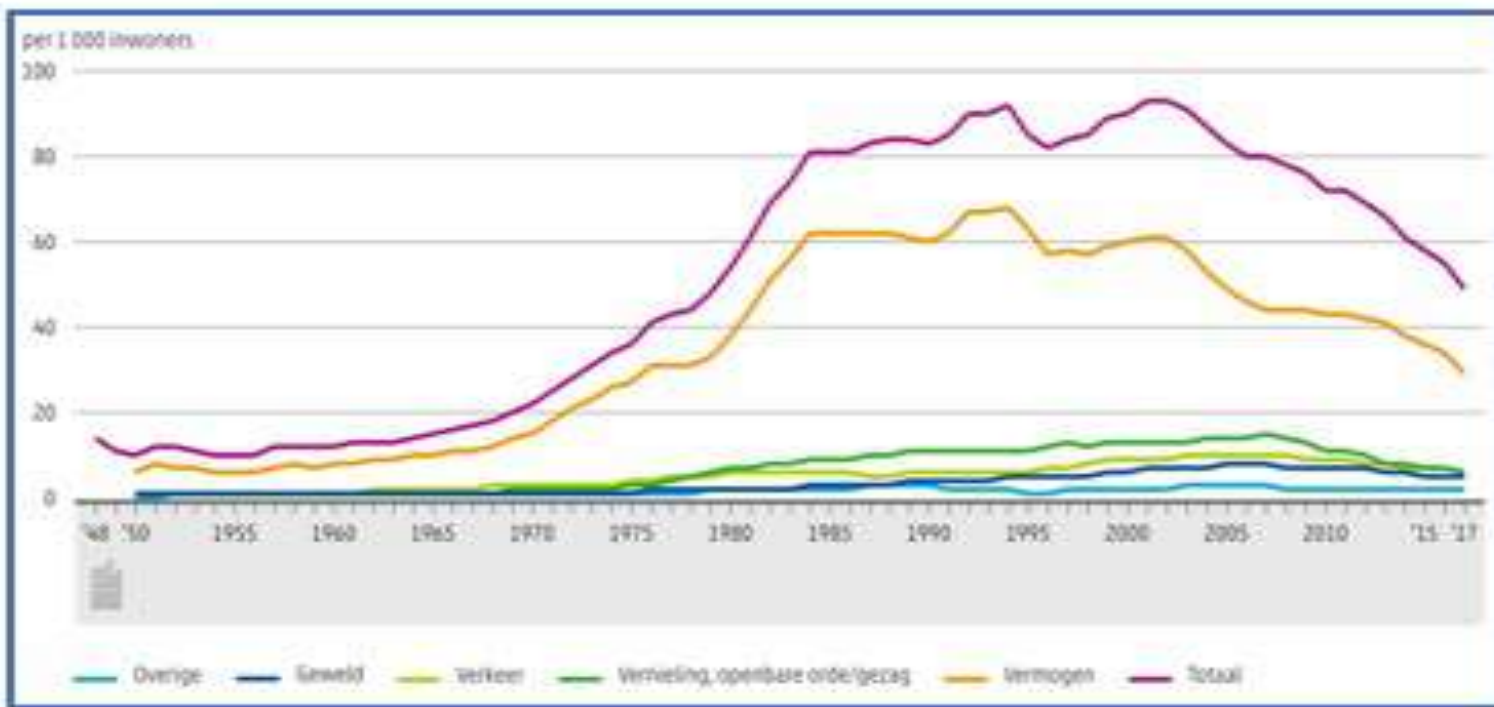
De omslag van *sociale* naar *existentiële* onveiligheid

Over onbehagen, onrust en Retrotopia

Over stress, korte lontjes en afnemend mentaal welbevinden

2.
(Ook) de sociale veiligheid is veranderd

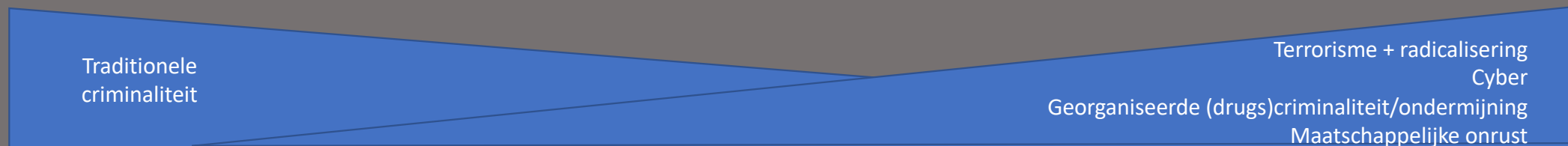
2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------

Maar:

- Daling traditionele criminaliteit niet gelijkelijk verdeeld
- Eerste tekenen van heropleving?
- Stijging ervaren overlast

Crime Drop

Crime Change

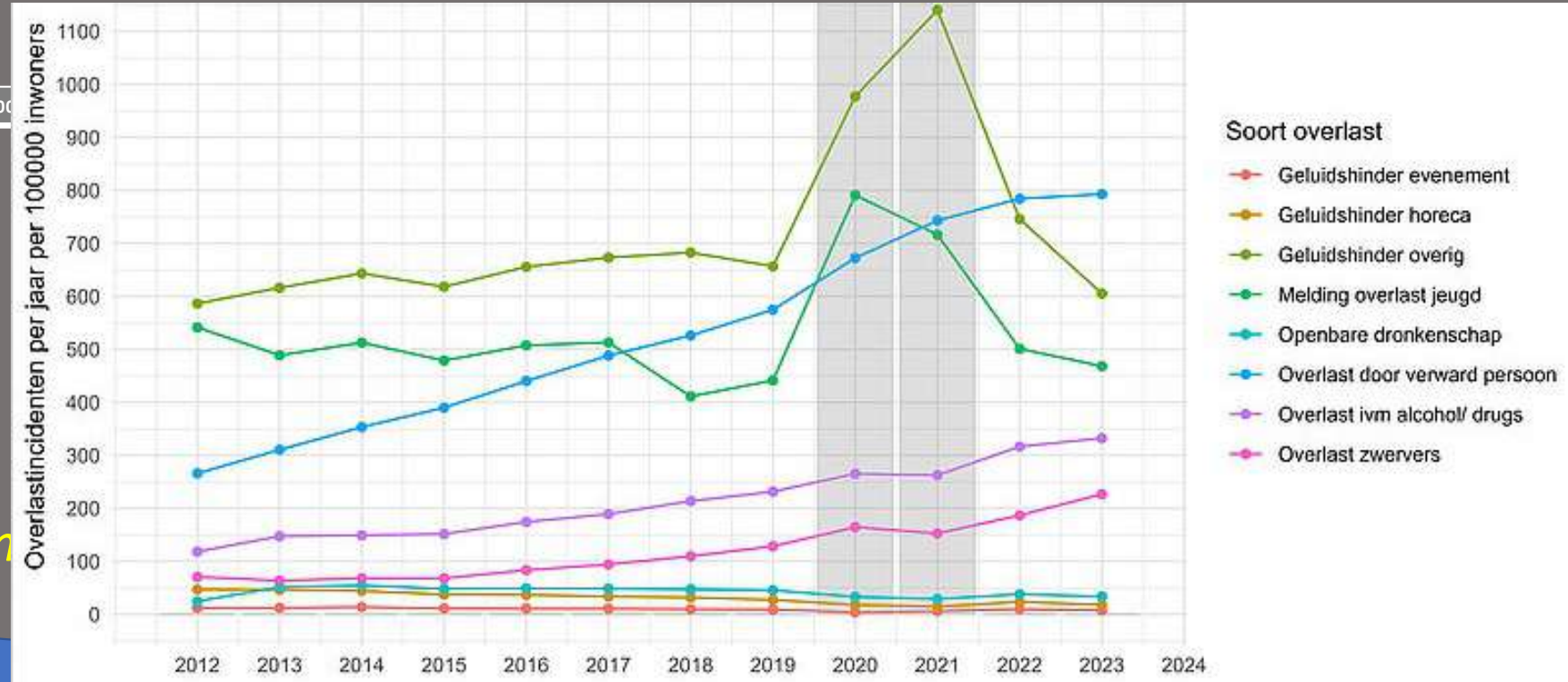

2000 200

2024 2025

Crim

Change

Traditionele criminaliteit

radicalisering
Cyber
Georganiseerde (drugs)criminaliteit/ondermijning
Maatschappelijke onrust

3. De verminderde waarde van criminaliteitscijfers

Nederland is nog nooit zo veilig geweest?

Traditionele
criminaliteit

Terrorisme + radicalisering
Cyber
Georganiseerde (drugs)criminaliteit/ondermijning
Maatschappelijke onrust

Plus:

- Verminderde aangiftebereidheid, *zeker in zwakkere wijken!!!*
- Registratievermogen politie

- Sociale veiligheid zit voor burger niet (alleen) in criminaliteit
- *Signal people, signal places, signal behaviour*
- De *veiligheidsbeleving* is betere indicator dan we denken!

Traditionele
criminaliteit

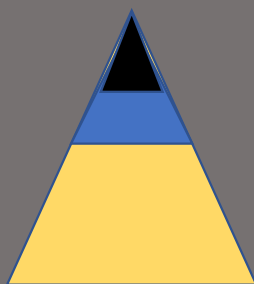
Terrorisme + radicalisering
Cyber
Georganiseerde (drugs)criminaliteit/ondermijning
Maatschappelijke onrust

4.

Het veiligheidsbestel heeft moeite de veranderingen bij te houden

2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------

Grote Steden
Beleid
(GSB)

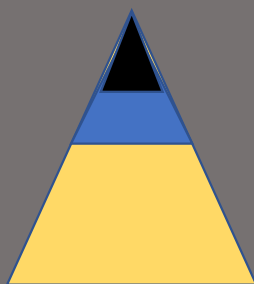

Integraal
Veiligheidsbeleid
(IVB)

Traditionele
criminaliteit

2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------

Grote Steden
Beleid
(GSB)

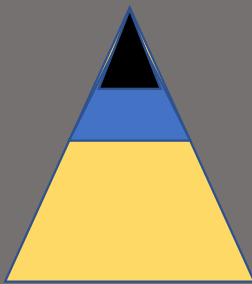
Integraal
Veiligheidsbeleid
(IVB)

Traditionele
criminaliteit

- 'Superministerie' J&V
- Hertekening gerechtelijke kaart
- Nationale Politie
- Etc.

2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------

Grote Steden
Beleid
(GSB)

Integraal
Veiligheidsbeleid
(IVB)

Terrorisme,
radicalisering

Cyber

Georgan.
(drugs) crim.

Maatsch.
Onrust

'overstretch'

Traditionele
criminaliteit

- 'Superministerie' J&V
- Hertekening gerechtelijke kaart
- Nationale Politie
- Etc.

5.

Noodzaak opnieuw te doordenken hoe *gezamenlijk* aan de veiligheid kan worden gewerkt

- Politie, Openbaar Ministerie, gemeenten beraden zich nu allen op hoe het anders/beter kan
- Criminologische vuistregel: *An ounce of prevention is better than a pound of repression*
- Samenwerking met maatschappelijke organisaties daarvoor essentieel
- Corporaties zijn daarbij onmisbare partner
- En een gedeeld belang: veiligheid is essentieel onderdeel van leefbaarheid

Dank voor uw aandacht

Meer informatie?

Marnix Eysink Smeets

06 – 53 63 68 65

marnix@marnixeysinksmeets.nl

www.linkedin.com/in/marnixeysinksmeets

Ik ben bewust niet meer actief op X